

Francuska: Treći mesec borbe protiv smeća

Reforma penzionog sistema koja je zvanično usvojena 20. marta ozbiljno je poremetila život u Francuskoj. Već u februaru počeli su štrajkovi i protesti koje predvodi jedan od istorijski najvažnijih sindikata u ovoj zemlji CGT (Confédération générale du travail), ali situacija se ozbiljno pogoršala nakon navodno neustavne odluke premijerke Elizabet Born da, pozivajući na klauzolu 49-3 iz ustava nametne zakon o reformi penzija bez glasanja u skupštini. U nastavku teksta pokušaću da sumiram šta se desilo, šta se radi u pokušaju da se ovakva odluka premijerke preinači i kako se ova tema tretira u medijima.

Vlada Elizabet Born pomerila je granicu za odlazak u punu penziju sa 60 na 64 godine pod izgovorom da će u narednim godinama doći do deficita u budžetu Penzionog fonda koji će onda morati da se kompenzuje iz budžeta Republike. Ova "reforma" navodno dvojako rešava problem. Na prvom mestu – više novca u penzionom fondu. Kasniji odlazak u penziju znači duže plaćanje poreza i doprinosa kojima se puni kasa. S druge strane, usporiće se rast broja penzionera, što znači i sporiji odliv novca iz kase.

2010. godine je već izvršena reforma penzija u Francuskoj (za vreme Sarkozija), na predlog tadašnjeg ministra finansija Erika Verta. Tada je izgovor bio finansijska kriza iz 2008. koja je dovela do otpuštanja i posledično do smanjenja prihoda penzionog fonda što se poklopilo sa penzionisanjem generacije "bejbi bumera". Već tada je odlučeno da za punu penziju (u visini od 50% dohotka od proseka 25 najbolje plaćenih godina radnog staža) potrebno raditi 168 kvartala, odnosno 42 godine. U prevodu, biti zaposlen non stop od 18. do 60. godine da bi se uopšte stekao uslov za punu penziju. Nove reforme podižu ovu granicu za godinu dana, i pomeraju minimalne godine za

odlazak u penziju na 64. Reč je dakle o minimalnoj granici za penziju, sto se vrlo retko pominje u medijima.

Danas je situacija za Makronovu partiju koja ima 165 od ukupno 554 mesta u parlamentu daleko teža od situacije u kojoj se nalazila Sarkozyjeva partija 2010. Pre svega, postoji NUPES, šira leva koalicija koju danas pompezno porede sa Narodnim frontom iz 20. veka, a koja ima 145 mesta u skupštini. Da stvar bude gora, neposredno pred odluku premijerke da zakon o reformi penzionog sistema ne stavi pred skupštinu u javnosti se govorilo da bi protiv zakona glasala čak i *Rassemblement National*, ekstremno desna parijska Marin Le Pen koja ima 87 mesta.

Elizabet Born je Zakon nametnula pozivajući se na član ustava koji omogućava vladi da u teškim situacijama nametne promene zakona mimo volje parlamenta, ali samo u slučaju da je reč o finansijskim pitanjima što je ovom slučaju diskutabilno zato što se promene odnose prvenstveno na godine starosti za odlazak u penziju. Zakon je trenutno pred ustavnim sudom na koji CGT i ostali sindikati vrše ogroman pritisak organizujući proteste i štrajkove širom zemlje.

Tokom februara i marta u štrajk stupaju mnogi sektori ekonomije – železnice (RATP i SNCF), proizvođači goriva (Esso-ExxonMobil i TotalEnergies), komunalno preduzeće Pariza, Savez prosvetnih radnika, itd. Pored Pariza, isto se dešava u nizu gradova u Francuskoj (Pariz, Marsej, Nant, Bordo, Ruen...) Tačan broj ljudi na ulicama je izuzetno teško utvrditi, ali u pitanju su desetine i desetine hiljada.

Za 6. april najavljen je 11 po redu generalni štrajk od kako su počeli protesti, CGT najavljuje "ekstremnu mobilisanost" s obzirom na to da bi odluka ustavnog suda o ustavnosti procesa donošenja Zakona o reformi penzija trebalo da bude doneta 14. aprila. Za sada su najavljene obustave železničkog saobraćaja od strane RATPa i SNCFa, pridružuju im se i kolege iz kontrole avio saobraćaja. Iako je gradska čistoća u Parizu ponovo

pokrenula odnošenje smeća, od kraja marta ove komunalne usluge su otežane u Tuluzu, San-Briju (Saint-Brieuc), prosvetni radnici najavljuju mobilizaciju, a može se očekivati i povećano prisustvo srednjoškolaca na protestima. Rafinerije najavljuju prekid snabdevanja gorivom.

Leksi je član kolektiva Društveni pregled, živi u Sen San Deniju, interesuju ga teme zajedničkih dobara i "uradi sam" i regenerativne ekonomije.